

CM4-21 Helping a Jeweler - **שמירה בבעלים: מה נקרא מלאכה**

Bava Metzia (97a)

אמר רבא — **Rava said:** — **One who wants to borrow something from his fellow and to be exempted** from all liability **גימא ליה אשקזין** — **should say to [the owner]** before actually taking the item, **“Give me water to drink,”** **מנא** — **for [this]** also is a case of **borrowing with the owner** in the borrower's service. **ואי פקח הוא** — **But if,** continues Rava, **[the owner] is clever,** **גימא ליה** — **he should say to [the borrower]** in reply: **“First borrow the animal, and then I shall give you water to drink.”**

Bava Metzia (94b)

ואחר כך שאל את — **Since the latter case** of the Mishnah's first section **states:** **“And afterward he borrowed the cow,”** **מפלל דרישא דקתני עמה** — **it follows by implication that the first case** of the Mishnah's first section, **which states** that the borrower obtained the owner's services **“along with [the cow],”** **עמה ממש** — **speaks of where the owner's services were acquired literally along with the cow.** **עמה ממש מי משפחת לה** — **But can you find** a case where one acquires the owner's services **literally** (i.e. simultaneously) **along with [the cow]? פרה במשיכה ובעלים באמרה** — **Why, a cow is acquired through meshichah,** **while the services of the owner are obtained beforehand, with a mere utterance!** — ? —

Bava Metzia (81a)

הנהו אהלוי — **There were those ohel sellers** — **who had an arrangement whereby each day** a different **one of them baked bread for [the whole group]. זיל אפי לן** — **One day, they said to one of their [group],** **“Go, bake for us.”** **אמר להו נטרו לי גלימאי** — **He said to them, “Watch my cloak for me.”** **אדאצתא פשעו בה ואגנוב** — **Before he came back** from baking, **they were negligent with [his cloak], and it was stolen.** **אתו לקמיה דרב פפא** — **They came before Rav Pappa** for a ruling. **אמר ליה** — **He obligated them** to compensate the owner for the loss of his cloak. **פשעיה** — **Why are they liable?** **רבנן לרב פפא** — **The Rabbis said to Rav Pappa:** **“It is a case of negligence on the part of a shomer who assumed responsibility with the owner in his service!”** **אכסוף** — **[Rav Pappa] was embarrassed.** **לסוף איגלאי מילתא** — **In the end it was revealed** **דההוא שעתא שכרא הוה קא שתי** — **that at the time that they assumed responsibility for the cloak he was drinking beer** and had not yet started baking.

Bava Metzia (97a)

מרימר בר חנינא אוגר פודנייתא בי חוזאי — **Mereimar bar Chanina leased his mule to the residents of Bei Chozai,** **נפק לדלוי טעונה בהדיהו** — **and at the time he did so he went out with them to load the cargo** onto the animal. **פשעו בה ומית** — **Subsequently, [the renters] were negligent with [the mule] and it died.** **אתו לקמיה דרבא** — **[The renters] came before Rava** for judgment, and **he ruled them liable.** **אמר ליה רבנן לרבא** — **Whereupon the Rabbis said to Rava:** **“It is a case of negligence on the part of a shomer who assumed responsibility with the owner in his service. Hence, the renters are actually exempt from liability!”** **איכסוף** — **[Rava] was embarrassed** because he had apparently ruled incorrectly. **לסוף איגלאי מילתא דלמיסר טעונה הוא דנפק** — **Ultimately it was revealed that it was to observe the loading that [Mereimar] went out,** and not to assist them.

מלאכה בדבר אחר

שלחן ערוך (חושן משפט שמו, א) - לא שנא היה עמו בשאלה שהשאל את עצמו לעשות מלאכתו לא שנא היה עמו בשכירות שהשכיר עצמו לו לא שנא היה עמו באותה מלאכה של הדבר השאל לא שנא במלאכה אחרת אפילו אמר ליה השקני מים והשקהו והשאל לו פרתו בעוד שהוא משקהו הוי שאלה בבעלים.

פתחי חושן (ו, סק"י, בשם המאירי) - מכל מקום דוקא כשודע הבעלים שהוא עוסק במלאכת השומר, אף על פי שאינו יודע שבכך נפטר השומר, כדמוכח בגמרא, אבל אם היה שלא בידיעות כגון שהשומר הכניס כליו לרשות בעלים שלא בידיעותו, או שהניח על גבי חמורו, אין זה עמו במלאכה.

התחלה המלאכה

תוספות (צד.) - לאו דוקא בעידן עבידתייהו אלא בשעת הליכתו או אפילו מזמנים עצמן לילך ולעשות חשוב בעידן עבידתייהו. אבל ודאי משעת אמירה של קודם פסק מלאכה לא חשוב שאילה בבעלים כדאמרין בסוף פרק האומנין לסוף איגלאי מילתא דההיא שעתא שכרא הוי שתי.

רא"ש (צו:) - בעידן עבידתייהו לאו דוקא אלא בשעה שמזמנין ומנידין עצמן ללכת מיקרי עידן עבידתייהו, היינו אמירה דלעיל. וכן פירש הראב"ד ז"ל, אם אמר לו השאילני פרתך והשאל לי אתה עמה כיון שהתחיל ללכת עם פרתו אף על פי שעדיין לא יצא מביתו כבר התחילה שאלתו.

שלחן ערוך (חושן משפט שמו, ג) - שאל הבעל ונתרצה להיות שאול לו אף על פי שלא התחיל במלאכת השואל בשעת משיכת הפרה אלא מזמין ומכין עצמו ללכת חשיב שפיר עמו במלאכתו, אבל באמירה שאומר להיות שאול לו ולא הכין עצמו למלאכתו לא הוי שאלה בבעלים.

ש"ך (שמו, א) - לפי עניות דעתי אינו מוכרח בהרא"ש... והוא הדין דלא בעינן הכנה... דבאמירה אף בלא הכנה הוי שמירה בבעלים.

ביאור הגר"א (שמו, ג) - סבירא ליה להרמב"ם דוקא אחר שהתחיל במלאכה... אבל לתוס' ורא"ש אפילו קודם לכן בשעה שהלך.

מלאכה לטובת הבעלים

רבינו חננאל (בשיטה מקובצת צו.) - איגלאי מילתא דלא נפק לדלויי בהדיא אלא לפקוד בהמתו לראות כמה יטענהו שלא יטעינוהו הרבה ושקל המשא ודלאו לראות כמה משקלו אם כבוד הוא הרבה, ולהנאתו עשה ולא לסייע להשוכר.

דרישה (שמו, ז) - נראה דפירוש ר"ח הוא מוכרח מהגמרא, דאם לא כן קשה דמתחלה אמר דנפק לדלויי טועניה והדר אמר דאיגלאי מילתא דלמיסר טועניה הוא דנפיק, והוה ליה למימר תחלה סברוה דנפק לדלויי טועניה, ועוד במאי טעו לסבור תחלה דנפק לדלויי וביישו את פני רררבא רבם על חנם.

תשב"ץ (טור השני, כד) - רבא סבר ליה אף על פי שסייעם הרי בסיוע זה יש תועלת עצמו ולזה חייבם, ורבנן סבירא להו מאחר שגם בזה יש תועלת השוכרים והרואה שהוא מסייעם אושא מילתא שהיא שמירה בבעלים וראה רבא שהדין עמהם מאחר שסייעם דאם לא היתה כונתו רק לידע כובד המשא בראיית עין היה יכול לראות כובד המשא מבלי שסייע עמהם ולזה איכסיף רבא. ומרימר הבין דבריהם וכונתם וחזר והביא ראיה שלא היתה כונתו רק לראות כובד המשא ומעיקרא לא יצא רק לראות כובד המשא.

שלחן ערוך (חושן משפט שמו, ד) - השאיל לו בהמתו או השכירה לו למשוי והלך עמה לסעדה ולהטעינה הוי שאלה בבעלים אף על פי שמעצמו נשאל לו, ואם לא הלך אלא לראות שלא יוסיף המשוי אין זה שאלה בבעלים.

Why the Tashbeitz said that Reuven was patur:

Even if he is a shomer sachar because he is an uman, Shimon was working for him.

However, making his own bracelet does not count for two reasons: (1) His initial motivation was for his own good; even though he also is helping Reuven that does not matter. (2) His work on the bracelet began well after Reuven was responsible for the gold; mere agreement to work doesn't count.

But his help work on the other piece that Reuven was making for another person certainly qualifies as working for Reuven. (The fact that it was for his own good doesn't matter, not like the Pischei Choshen understands it.)

Besides that, Reuven is no longer a shomer sachar since he told Shimon that he had finished the job.

And even though Reuven was negligent, since Shimon did not complain when Reuven put it on the chest it is like שומר שמסר לשומר when the owner doesn't complain.

Besides that Reuven never said that he was going to be a shomer at all.